



**Helsingin kaupunki**  
**Kaupunginhallitus**

**Pöytäkirjanote**

5/2017

1 (12)

Stj/1

06.02.2017

PL 1 00099 HELSINGIN KAUPUNKI

Sosiaali- ja terveysministeriö  
Paaso Kari  
PL 33  
00023 VALTIONEUVOSTO



**SOSIAALI- JA**  
**TERVEYSMINISTERIÖ**

17 -02- 2017

STM075:00/2011

### § 133

#### **Lausunto sosiaali- ja terveysministeriölle alkoholilain kokonaisuudistusta koskevasta hallituksen esitysluonnoksesta**

HEL 2016-012888 T 03 00 00

STM075:00/2011

#### **Päätös**

Kaupunginhallitus päätti antaa sosiaali- ja terveysministeriölle seuraavan lausunnon alkoholilain kokonaisuudistusta koskevasta hallituksen esitysluonnoksesta:

#### **Yleinen arviointi**

Hallituksen esitysluonnos alkoholilain kokonaisuudistukseksi on sinänsä hyvä ja tarpeellinen, koska nykyinen lainsäädäntö on pirstaleinen ja pilkkoutunut useisiin asetuksiin. Luonnoksen mukaan alkoholilain uudistamisen pääperiaatteena on edelleen alkoholihaittojen vähentäminen. Toteutuessaan uudistus vaikuttaisi kuitenkin päinvastaisesti eli alkoholihaittoja lisäävästi.

Alkoholilain uudistuksella pyritään löytämään tasapaino alkoholin aiheuttamien kansanterveydellisten haittojen vähentämisen sekä elinkeinoelämän ja työllisyyden edistämisen välillä. Lain tarkoituksena on edelleen alkoholin käyttäjilleen, muille ihmisille ja koko yhteiskunnalle aiheuttamien haittojen ehkäiseminen.

Tutkimusten mukaan alkoholin aiheuttamien haittojen kokonaismäärä kasvaa suorassa suhteessa kokonaiskulutukseen. Esitysluonnokseen tehdyn Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen arvion perusteella kokonaiskulutus lisääntyisi kuusi prosenttia. Alkoholin hinta ja saatavuus ovat merkittäviä kulutuksen määrään vaikuttavia tekijöitä. Alkoholihaitat eivät kohdistu ainoastaan alkoholin suurkuluttajien joukkoon, sillä tutkimusten mukaan suurkuluttajat kokevat kuitenkin vain osan kaikista väestön kokemista alkoholihaitoista.

**Postiosoite**  
PL 1  
00099 HELSINGIN KAUPUNKI  
helsinki.kirjaamo@hel.fi

**Käyntiosoite**  
Pohjoisesplanadi 11-13  
Helsinki 17  
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

**Puhelin**  
+358 9 310 1641  
**Faksi**  
+358 9 655 783

**Y-tunnus**  
0201256-6

**Tilinro**  
FI0680001200062637  
**Alv.nro**  
FI02012566



Terveys ja hyvinvointi sekä siihen liittyvä turvallisuus on kunnan ja erityisesti sosiaali- ja terveystoimen perustehtäviä. Terveystoimissa kuntia velvoitetaan edistämään kuntalaisten terveyttä ja hyvinvointia sekä kaventamaan terveyseroja. Vuonna 2015 voimaan tullut sosiaalihuoltolain uudistus siirsi sosiaalipalvelujen painopistettä korjaavista palveluista hyvinvoinnin edistämiseen ja varhaiseen tukeen. Sosiaalihuoltolain tarkoituksena on edistää ja ylläpitää hyvinvointia ja sosiaalista turvallisuutta. Laki ehkäisevän päihdetyön järjestämisestä tuli voimaan 1.12.2015 ja korvasi raittiuslain. Ehkäisevä päihdetyö on osa kunnan lakisäateistä hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä ja vastuu siitä on jatkossakin kunnilla.

Helsingissä vastuu ehkäisevästä päihdetyöstä jakautuu kahdelle virastolle, sosiaali- ja terveysvirastolle ja nuorisoasiainkeskukselle. Sosiaali- ja terveysvirastossa vastuualueena on aikuisten ehkäisevä päihdetyö ja nuorisoasiainkeskus toimii nuorten ehkäisevän päihdetyön vastuutahona. Sosiaali- ja terveysvirastolle kuuluu toiminta asiantuntijavirastona päihde- ja mielenterveysasioissa. Lisäksi sosiaali- ja terveyspalveluissa hoidetaan ja kuntoutetaan päihdeongelmasta kärsiviä.

Sosiaali- ja terveyspalveluissa hoidetaan runsaasti päihdeasiakkaita. Kertyneen tutkimustiedon sekä kokemustiedon perusteella kaupunginhallitus toteaa, että terveys- ja hyvinvointipolitiikan näkökulman tulisi näkyä lainsäädännön uudistuksessa vahvemmin.

Kustannustehokkainta alkoholipolitiikkaa OECD:n tuoreen raportin mukaan on vaikuttaminen verotuksen, hintojen, sekä saatavuuden ja mainonnan rajoittamisen kautta. Alkoholinkäytön puheeksiotto ja lyhytneuvonta on laajamittaisesti käytettynä kustannusvaikuttavaa toimintaa terveydenhuollossa. Sosiaali- ja terveyspalveluissa lyhytneuvonta on osa kuntalaisille annettavia palveluja.

Helsingissä alkoholin saatavuus on jo nyt korkealla tasolla erilaisten anniskelupaikkojen ja vähittäismyyntipaikkojen moninaisuudesta johtuen.

#### Vaikutusten arviointi

#### Turvallisuusvaikutukset

Mikäli alkoholinkäytön kokonaiskulutus lisääntyy, on mahdollista, että häiriökäyttäytyminen, turvattomuus ja rikosten määrä lisääntyvät sekä julkisilla (yleiset alueet ja liikenne) että yksityisillä paikoilla (asunnot ja elinkeinot). Alkoholi on usein osallisena myös tapaturmissa.

#### Alkoholinkäytön ja päihdehuollon kustannukset

|  |   |   |                              |  |
|--|---|---|------------------------------|--|
| <b>Postiosoite</b><br>PL 1<br>00099 HELSINGIN KAUPUNKI<br>helsinki.kirjaamo@hel.fi | <b>Käyntiosoite</b><br>Pohjoisesplanadi 11-13<br>Helsinki 17<br><a href="http://www.hel.fi/kaupunginhallitus">http://www.hel.fi/kaupunginhallitus</a> | <b>Puhelin</b><br>+358 9 310 1641<br><b>Faksi</b><br>+358 9 655 783 | <b>Y-tunnus</b><br>0201256-6 | <b>Tilinro</b><br>FI0680001200062637<br><b>Alv.nro</b><br>FI02012566 |
|--|---|---|------------------------------|--|



Tutkimusten mukaan alkoholi on merkittävä työikäisten kuolemien aiheuttaja. Käypä hoito -suosituksessa on arvioitu, että alkoholin riskikäyttäjää on Suomessa noin 500 000.

Alkoholinkäyttöön liittyy monia haittoja ja terveysriskejä. Säännöllinen alkoholinkäyttö suurentaa kokonaiskuolleisuutta. Alkoholinkäyttö on liitetty erityisesti ruoansulatuskanavan alueen ja naisten rintasyöpärisikin suurenemiseen. Se myös suurentaa merkittävästi muun muassa maksakirroosin, kroonisen haimatulehduksen ja verenpainetaudin riskiä sekä psyykkisten oireiden ja mielenterveyden häiriöiden riskiä. Raskaana olevien alkoholinkäyttö voi aiheuttaa sikiövaurioita. Alkoholinkäyttöön liittyy myös runsaasti tapaturmia ja väkivaltaa.

Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen Päihdetilastollisen vuosikirjan (2015) mukaan alkoholin käyttö aiheutti arviolta noin 1,3 - 1,4 miljardin euron välittömät haittakustannukset vuonna 2013. Lisäksi alkoholista koituu suomalaiselle yhteiskunnalle yli 930 miljoonan euron välilliset kustannukset vuosittain.

Helsingin päihdehuollossa alkoholi on yleisin päihde. Helsingissä oli vuonna 2015 kunnan asukasta kohti päihdehuollon asiakkaita suhteellisesti enemmän kuin Espoossa, Vantaalla tai Suomen kuudessa suurimmassa kunnassa keskimäärin.

Päihdehuollon palvelut ovat siirtyneet laitospalveluista avohuollon suuntaan myös Helsingissä. Silti vuonna 2015 päihdehuollon avohuollon, asumispalvelujen ja laitoshoidon kustannukset yhteensä olivat Helsingissä 49 miljoonaa euroa. Päihdehuollon kustannukset 18 vuotta täyttäneitä kunnan asukasta kohti olivat Helsingissä 93 euroa eli kolmanneksen enemmän kuin Espoossa ja Vantaalla.

Helsingin päihdehuollon kustannukset ovat lähes puolet Suomen kuuden suurimman kunnan päihdehuollon yhteiskustannuksista. Esimerkiksi vuonna 2015 päihdehuollon avopalvelujen kokonaiskustannukset olivat kuusikkokunnissa noin 32 miljoonaa euroa, josta Helsingin osuus oli 14,6 miljoonaa euroa.

#### Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi

Hallitusohjelman yhtenä tavoitteena on terveys- ja hyvinvointierojen kaventaminen. Alkoholi ja tupakka yhdessä selittävät tutkimusten mukaan noin puolet miesten sosioekonomisista kuolleisuuseroista. Tutkimusten ja kokemusten perustella on ilmeistä, että kokonaiskulutuksen lisääntyminen johtaa alkoholin aiheuttamien terveydellisten, sosiaalisten ja yhteiskunnallisten haittojen lisääntymiseen.



Suomessa kansanterveystyötä on ohjannut sosiaalisen ja terveydellisen tasa-arvon tavoite, jossa terveys- ja sosiaalipolitiikalla halutaan ka-  
ventaa terveys- ja hyvinvointieroja. Tässä lakiuudistuksessa koroste-  
taan yksilön valinnan oikeutta. Näkökulmina on yhtäältä yhteiskunnan  
rooli haavoittuvien väestöryhmien suojelussa ja toisaalta yksilön mah-  
dollisuus valita vapaasti. Näiden näkökulmien painotus lainsäädännös-  
sä vaikuttaa jatkossa väestön terveys- ja hyvinvointierojen kehityksen  
suuntaan.

Helsingissä haasteena ovat muuta maata suurempi alkoholin kulutus ja  
siihen liittyvät haitat, kuten korkea alkoholikuolleisuus ja päihdehoidon  
korkeat kustannukset. Alkoholihaitat painottuvat erityisesti haavoittu-  
vassa asemassa oleviin ja vaikuttavat haitallisesti myös sukupuolten  
väliseen tasa-arvoon tuoreiden tutkimustulosten perusteella. Lakiuudis-  
tuksella tulisi olemaan haitallisia vaikutuksia lapsiin, nuoriin ja lapsiper-  
heisiin.

Vuoden 2013 kouluterveyskyselyn tulosten mukaan läheisten alkoholin-  
käyttö aiheutti ongelmia 12 prosentille peruskoulun 8. - 9. luokkien op-  
pilaista ja 13 prosentille lukion 1. ja 2. luokan opiskelijoista. Kouluter-  
veyskyselyn mukaan vähintään kerran kuukaudessa tosi humalan ker-  
toi juovansa 12 prosenttia peruskoulun 8. ja 9. luokan oppilaista. Lukion  
1. ja 2. luokan opiskelijoista samoin kertoi tekevänsä 22 prosenttia.  
Alaikäisten nuorten alkoholinkulutuksen suunta on ollut laskeva 2000-  
luvulla. Kehityksen suunta saattaa esitetyn uudistuksen vuoksi kääntyä  
alkoholin saatavuuden lisääntymisen ja tarjolla olevien juomien väke-  
vöitymisen myötä.

Myös ikääntyneiden terveyteen ja hyvinvointiin alkoholin saatavuuden  
lisääntymisellä olisi haitallisia vaikutuksia. Eläkeikäisten alkoholinkäyttö  
on lisääntynyt. Käypä hoito -suosituksessa todetaan, että alkoholinkäy-  
tön riskitasot ovat ikääntyneillä matalammat kuin työikäisillä. Elimistön  
kyky sietää alkoholia heikkenee ikääntymisen ja sairauksien sekä lää-  
kehoitojen myötä. Ikääntyneillä eri sairaudet ja lääkitykset voivat voi-  
mistaa alkoholin vaikutuksia ja lisätä esimerkiksi kaatumis- ja tapatur-  
mariskiä.

#### Elinkeino- ja yritysvaikutusten arviointi

Elinkeino- ja yritystoimintaan uudistus vaikuttaisi myönteisesti. Uudistus  
lisäisi kilpailua ja laajentaisi kuluttajien valinnanmahdollisuuksia. Uudis-  
tuksen yhtenä tavoitteena on paikoin vanhentuneen sääntelytaakan vä-  
hentäminen ja toimivan kilpailun edellytysten turvaaminen. Mikäli alko-  
holin matkustajatuonti uudistuksen myötä vähenisi, se vahvistaisi mer-  
kittävästi kotimaista työllisyyttä ja tuotantoa sekä lisäisi valtion verotulo-  
ja.



Alkoholijuomien vähittäismyynnissä kaupat, kioskit, huoltamot, ravintolat, viinitilat ja pienpanimot voisivat jatkossa hieman paremmin kilpailla asiakkaista monopoliyhtiön kanssa. Tämä lisäisi kuluttajien valinnanvapautta ja vaikuttaisi laskevasti mietojen alkoholituotteiden hintaan.

Vähittäismyynnin valinnanvapauden lisäämisestä aiheutuva myyntivoilyymien kasvu saattaisi näkyä anniskelumyynnin supistumisena ja siten ravintola-alan tuotannossa ja työllisyydessä. Tästä syystä olisi välttämätöntä huolehtia ravintola-alan yritysten kilpailukyvyistä ja toimintaedellytyksistä sekä helpottaa niiden toimintaa sääntelyä edelleen purkamalla.

Ehdotetut muutokset vaikuttaisivat myös tapahtuma-alan yritysten toimintaan myönteisesti. Tapahtumien anniskelualueiden määrittelyyn liittyvä sääntely lievenisi, mikä helpottaisi tapahtuma-alueiden suunnittelua ja lisäisi kävijöiden viihtyvyyttä.

Lainsäädännön uudistuksella olisi positiivisia vaikutuksia tapahtumissa toimiville ravintolayrittäjille. Ravintola saisi jatkossa anniskella catering-luvalla myös tapahtumissa ja festivaaleilla pelkällä ilmoituksella. Catering-yrittäjä voisi ilmoituksella hakea väliaikaista anniskelulupaa esimerkiksi asiakkaansa tiloihin, joita ei ole normaalisti määritelty anniskelualueiksi. Määräaikaisten anniskelulupien poistuessa yrityksiin kohdistuvan sääntelyn määrä vähenisi huomattavasti, ja yksityis- ja yleisötilaisuuksien järjestäminen erilaisissa tiloissa helpottuisi.

Ehdotuksen mahdollistama usean anniskeluluvan haltijan toimiminen samalla anniskelualueella lisäisi viihtyvyyttä ja helpottaisi ravintola-alan yritysten toimintaedellytyksiä vähentämällä yrittäjien tarvetta valvoa myyntirajan ylittymisiä. Uudistus mahdollistaisi anniskeluluvan haltijan lisäksi ruokaa tarjoilevien muiden liikkeenharjoittajien toiminnan anniskelupaikassa, mikä monipuolistaisi ja elävöittäisi anniskelupaikkojen tarjontaa.

Esityksessä 16 vuotta täyttäneet saisivat anniskella alkoholia vastaavan hoitajan tai muun tehtävään nimetyn henkilön valvonnassa. Vastaavalla hoitajalla ei olisi erityisiä pätevyysvaatimuksia. Nämä uudistukset edistävät nuorten työllistämismahdollisuuksia huomattavasti. Tapahtumien suorat ja välilliset työllisyysvaikutukset ovat merkittäviä, ja anniskeluun liittyvän sääntelyn uudistus helpottaisi alle 18-vuotiaiden nuorten työllistymistä etenkin kesäisin, jolloin suurin osa tapahtumista Suomessa järjestetään.

#### Pykäläkohtaiset huomiot

#### 16 § Alkoholijuomien tukkumyyntilupa ja sen myöntämisen edellytykset

| Postiosoite  | Käyntiosoite   | Puhelin                                    | Y-tunnus  | Tilinro                                     |
|--|--|--|-----------|---|
| PL 1<br>00099 HELSINGIN KAUPUNKI<br>helsinki.kirjaamo@hel.fi | Pohjoisesplanadi 11-13<br>Helsinki 17<br><a href="http://www.hel.fi/kaupunginhallitus">http://www.hel.fi/kaupunginhallitus</a> | +358 9 310 1641<br>Faksi<br>+358 9 655 783 | 0201256-6 | F10680001200062637<br>Alv.nro<br>FI02012566 |



Nykyisen alkoholilain mukaan sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto (Valvira) huolehtii verottomien alkoholivarastojen elintarvikelain mukaisesta valvonnasta, kun taas verollisten alkoholivarastojen valvonta kuuluu kunnan elintarvikevalvontaviranomaiselle. Elintarviketurvallisuuksiviraston (Evira) ohjeistuksen mukaan tällaisten vähäriskisten elintarvikkeiden varastoinnin valvontatarve on hyvin vähäistä eikä alkoholivaraston verottomuus tai verollisuus vaikuta elintarvikelain mukaiseen valvontatarpeeseen. Tästä syystä on tarkoituksenmukaista, että verollisia ja verottomia varastoja valvoisi jatkossa sama viranomainen, esimerkiksi Valvira.

#### 17 § Alkoholijuomien vähittäismyyntilupa ja sen myöntämisen edellytykset

Uudistus toisi entistä väkevämmät alkoholijuomat laajempaan kauppajen, kioskien ja huoltamoiden vähittäismyyntiin nykyiseen Alkon myyntiin verrattuna. Toinen muutos liittyy alkoholin valmistustapaan. Nykyisin kaupoissa saa myydä käymisteitse valmistettua alkoholia. Esityksen mukaan jatkossa sallittaisiin luvanvaraiseen vähittäismyyntiin kaikki enintään 5,5 tilavuusprosenttia etyylialkoholia sisältävät alkoholijuomat. Tämä tarkoittaa sitä, että jatkossa luvanvaraisessa vähittäismyynnissä saisi myydä esimerkiksi A-oluita, nykyistä vahvempia siidereitä, sekä long drink -juomia ja alkoholipitoisia juomasekoituksia riippumatta niiden valmistustavasta.

Muutoksessa noin 5 500:aan kauppaan, kioskiin ja huoltamolle siirtyisi 350 Alkosta nykyistä väkevempiä alkoholijuomia. Kauppoihin siirtyvien alkoholijuomien hintojen alenemista on jo esitetty mm. erikoistarjousmyynnissä. Muutos olisi vastuullisen alkoholinkäytön politiikan linjausten vastaista.

Alkoholin valmistustaparajoitteesta luopumisen myötä kauppoihin, kioskeihin ja huoltamoihin voisi tulla myytäväksi myös uudenlaisia alkoholi sekoituksia, joiden on arvioitu kiinnostavan erityisesti nuoria. Helsingissä on tiheä kauppajen, kioskien ja huoltoasemien verkko. Suomessa tehtyjen ikärajalvontaa testanneiden ostokoeselvitysten perusteella Alkot noudattavat ikärajalvontaa tehokkaammin verrattuna muihin myyntipaikkoihin. Kaupunginhallitus arvioi, että myönteinen trendi nuorten alkoholinkulutuksen vähentymisessä kääntyisi kielteiseksi.

Huolestuttavaa on, että vahvemman alkoholin helpomman saatavuuden vuoksi osa työikäisistä riskikuluttajista saattaa siirtyä ongelmakäytön puolelle, jolloin alkoholihaitat tulevat jatkossa koskettamaan ns. tavallisia alkoholinkäyttäjiä.

Haitat koskettavat alkoholin käyttäjien lisäksi myös heidän läheisiään ja perheitään. Tutkimukset ovat osoittaneet, että vanhempien alkoholin käyttö vaikuttaa lasten terveyteen ja hyvinvointiin sekä lyhyellä että pit-



källä aikavälillä. Vanhempien runsaan alkoholinkäytön tiedetään olevan riskitekijä lasten tasapainoiselle kasvulle ja kehitykselle. Perheissä koe-  
tut päihdehaitat ovat myös yksi riskitekijä haittojen kasautumiselle ja  
huono-osaisuuden ylisukupolviselle siirtymiselle. Alkoholihaitat näkyvät  
jo nyt selvästi sosiaali- ja terveydenhuollossa Helsingissä.

Kaupunginhallitus ehdottaa, että tätä pykälää tarkastellaan uudelleen  
sosiaali- ja terveystieteellisistä lähtökohdista. A-oluen, vahvempien siide-  
rien, long drink -juomien ja ns. limuviinon myyntipaikkojen määrää tu-  
lee rajoittaa. Lakiuudistuksen vaikutukset erityisesti lapsiin, nuoriin ja  
lapsiperheisiin tulee arvioida tarkasti.

#### 20 § Lausunnot ja tiedonsaanti anniskelulupahakemuksesta

Lakiluonnoksen mukaan alkoholijuomien vähittäismyynti- ja anniskelu-  
lupan lupaviranomaisena toimisi nykyiseen tapaan aluehallintovirasto.

Perustelujen mukaan lakiehdotuksen tavoitteena on lisätä kuntalaisten  
mahdollisuuksia vaikuttaa omaan elinympäristöönsä. Lupaviranomai-  
sen on pyydettävä lausunto anniskelulupahakemuksen toimipaikan si-  
jaintikunnalta ja poliisilta sekä ilmoitettava saman kiinteistön sekä vie-  
reisen ja vastapäätä olevan asuinkiinteistön omistajalle ja haltijalle ha-  
kemuksesta ja varattava hänelle tilaisuus esittää huomautuksensa, jos  
hakemus koskee anniskelua ulkotiloissa tai kohteessa on aiemmin  
esiintynyt järjestyshäiriöitä tai meluhaittoja. Kuuleminen liittyy alkoholi-  
juomien myyntiin liittyvien haittojen vähentämiseen ja mm. alkoholijuo-  
mien anniskelu ulkotiloissa edellyttäisi poikkeuksetta lähiympäristön  
kuulemista. Laaja kuuleminen mahdollistaa mm. terassien aukioloaikoi-  
hin lisää harkintaa.

Kaupunginhallitus kannattaa kuntalaisten kuulemis- ja vaikuttamismah-  
dollisuuksien lisäämistä omaa lähiympäristöään koskevissa asioissa.  
Kunnalta pyydettävä lausunto lisää kunnan vaikutusmahdollisuuksia.

#### 40 § Alkoholijuomien vähittäismyyntipakkaukset ja anniskeluannokset

Pykälän 2 momentissa on epätarkkuus lainkohdan perustelujen kans-  
sa: Säädstekstiin on kirjattu muoto "Alkoholijuomaa saa myydä vain  
avatuissa pakkauksissa JA annosteltuna lasiin tai muuhun astiaan".  
Perustelujen mukaan saa "myydä anniskelussa ainoastaan avatuissa  
pakkauksissa TAI annosteltuna lasiin tai muuhun astiaan". Pykälässä  
on tarkoitettu perustelujen mukaisesti anniskelun määrää koskevasta  
rajoituksesta luopumista ja mahdollisuutta valita pulloista ja muista pak-  
kauksista, joiden enimmäiskoolla ei olisi rajoituksia. Säädstekstiin teh-  
täneen perusteluista ilmenevä sanamuotokorjaus. Enimmäiskoosta luo-  
pumisen lisännee alkoholin käytöstä aiheutuvia haittoja ja korostunee





erityisesti anniskelupaikkojen sulkeutumisaikojen lähisyydessä, jolloin asiakkaat voivat ostaa useita annoksia ennen sulkeutumisajaa.

#### 43 § Jatkoaikailmoitus

Alkoholijuomien anniskeluun suunnitellaan lupamenettelyn keventämistä. Muutos olisi anniskeluaikojen jatkoaikojen muuttuminen luvanvaraisista ilmoituksenvaraisiksi. Ravintoloiden jatkoaikojen lisääntyessä ja aukioloaikojen myöhentyessä saattavat myös väkivallanteot, järjestyshäiriöt sekä meluhaitat lisääntyä.

Helsingin turvallisuustutkimuksen mukaan anniskeluravintolat tai niiden keskittymät lieveilmiöineen aiheuttavat turvattomuutta. Lisäksi noin puolet vastaajista koki häiritsevänsä kaduilla sekavasti käyttäytyvät ihmiset ja noin kolmasosa häiritsee julkisen alkoholinkäyttöä.

Nuoret kokevat nuorisoasiainkeskuksen tutkimuksen mukaan aikuisten alkoholinkäytöstä aiheutuvat haitat pelottaviksi joillakin alueilla Helsingissä.

Kaupunginhallitus ehdottaa lupamenettelyn keventämisen tarkastelua uudelleen terveys- ja hyvinvointipolitiikan näkökulmasta.

Luonnoksen mukaan aluehallintovirasto toimittaisi jatkoaikailmoituksen terveys- ja sosiaalilain 15 §:n mukaista käsittelyä varten kunnan terveys- ja sosiaaliviranomaiselle. Luonnoksesta saa sen käsityksen, että kunnan terveys- ja sosiaaliviranomaiselle toimitettaisiin jatkoaikailmoitus eikä terveys- ja sosiaalilain 13 §:ssä tarkoitettua ilmoitusta, jota 15 §:n mukainen käsittely edellyttää. Lakiluonnosta tulee tarkentaa tältä osin.

Kaupunginhallitus toteaa, että jatkoaikailmoituksen käsittely siirtää meluhaittojen poistamista ja erityisesti niiden ehkäisemistä koskevaa toimintaa merkittävässä määrin aluehallintovirastoilta kuntien terveys- ja sosiaaliviranomaisille. Tällä ei saavuteta yleisperusteluissa mainittua viranomaistyön vähentymistä. Erityisesti suurissa kaupungeissa jatkoaikailmoitusten määrä voi olla huomattava ja vaarana on ilmoitusten käsittelyn ruuhkautuminen.

Jatkoaikailmoitusmenettelyssä ilmoitus tulee toimittaa lupaviranomaiselle kolme viikkoa ennen suunnitellun jatkoajan käyttöönottoa ja lupaviranomaisen tulee toimittaa se edelleen terveys- ja sosiaaliviranomaiselle. Terveys- ja sosiaalilain 13 §:n mukaan toiminnanharjoittajan tulee tehdä ilmoitus 30 vuorokautta ennen toiminnan olennaista muuttamista. Esitetty jatkoaikailmoitusmenettely aiheuttaisi terveys- ja sosiaaliviranomaiselle aikatauluongelmia ja toimenpiteet haittojen ehkäisemiseksi voivat olla mahdottomia toteuttaa.





Lakiluonnoksessa olevien perustelujen mukaan anniskelun jatkaminen voidaan kieltää, jos toiminnasta aiheutuu terveystaitta eikä haittaa voida ehkäistä luvanhaltijan suorittamilla toimenpiteillä. Kuitenkin käytännössä luvanhaltija voi lähes poikkeuksetta halutessaan poistaa terveystaitan omilla toimenpiteillään, esimerkiksi alentamalla musiikin melutasoa. Tältä osin perusteluja tulee tarkistaa.

#### 49 § Markkinoinnin sääntely

Alkoholijuomien mainonnasta säädetään nykyisen alkoholilain 33 §:ssä. Uudistus vastaa nykyisen vuoden 2015 vuoden alussa voimaan tulleen lain sisältöä, mutta mainonnan, epäsuoran mainonnan ja muun myynninedistämisen käsite muutettaisiin markkinoinniksi. Ulkomainosvälineiden vuokrausta koskevissa sopimuksissa lainsäädännön vaatimukset on luonnollisesti otettava huomioon.

#### Käsittely

Vastaehdotus:

Laura Rissanen:

Korvataan kappaleet (25) ja (26) seuraavalla tekstillä:

Ehdotetut muutokset vaikuttaisivat myös tapahtuma-alan yritysten toimintaan myönteisesti. Tapahtumien anniskelualueiden määrittelyyn liittyvä sääntely lievenisi, mikä helpottaisi tapahtuma-alueiden suunnittelua ja lisäisi kävijöiden viihtyvyyttä.

Lainsäädännön uudistuksella olisi positiivisia vaikutuksia tapahtumissa toimiville ravintolayrittäjille. Ravintola saisi jatkossa anniskella catering- luvalla myös tapahtumissa ja festivaaleilla pelkällä ilmoituksella. Catering-yrittäjä voisi ilmoituksella hakea väliaikaista anniskelulupaa esimerkiksi asiakkaansa tiloihin, joita ei ole normaalisti määritelty anniskelualueiksi. Määräaikaisten anniskelulupien poistuessa yrityksiin kohdistuvan sääntelyn määrä vähenisi huomattavasti, ja yksityis- ja yleisötilaisuuksien järjestäminen erilaisissa tiloissa helpottuisi.

Ehdotuksen mahdollistama usean anniskeluluvan haltijan toimiminen samalla anniskelualueella lisäisi viihtyvyyttä ja helpottaisi ravintola-alan yritysten toimintaedellytyksiä vähentämällä yrittäjien tarvetta valvoa myyntirajan ylittymisiä. Uudistus mahdollistaisi anniskeluluvan haltijan lisäksi ruokaa tarjoilevien muiden liikkeenharjoittajien toiminnan anniskelupaikassa, mikä monipuolistaisi ja elävöittäisi anniskelupaikkojen tarjontaa.

Esityksessä 16 vuotta täyttäneet saisivat anniskella alkoholia vastaavan hoitajan tai muun tehtävään nimetyn henkilön valvonnassa. Vas-



taavalla hoitajalla ei olisi erityisiä pätevyysvaatimuksia. Nämä uudistukset edistävät nuorten työllistämismahdollisuuksia huomattavasti. Tapahtumien suorat ja välilliset työllisyysvaikutukset ovat merkittäviä, ja anniskeluun liittyvän sääntelyn uudistus helpottaisi alle 18-vuotiaiden nuorten työllistymistä etenkin kesäisin, jolloin suurin osa tapahtumista Suomessa järjestetään.

Kannattaja: Lasse Männistö

Vastaehdotus:

Laura Rissanen:

Poistetaan pykäläkohtaisista huomioista kohta "17 § Alkoholijuomien vähittäismyyntilupa ja sen myöntämisen edellytykset" sekä kappaleet (28), (29), (30), (31), (32) ja (33)

Kannattaja: Lasse Männistö

Vastaehdotus:

Laura Rissanen:

Poistetaan pykäläkohtaisista huomioista "18 § Alkoholijuomien anniskelulupa ja sen myöntämisen edellytykset ja 86 §:n siirtymäsäännös" ja siihen liittyvät kappaleet (34) - (38).

Kannattaja: Lasse Männistö

1. äänestys:

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

EI-ehdotus: Laura Rissanen kappaleisiin 25 ja 26 kohdistuvan vastaehdotuksen mukaan muutettuna

Jaa-äännet: 4

Paavo Arhinmäki, Silvia Modig, Pilvi Torsti, Mirka Vainikka

Ei-äännet: 11

Arja Karhuvaara, Otso Kivekäs, Laura Kolbe, Antti Koskela, Lasse Männistö, Mika Raatikainen, Marcus Rantala, Laura Rissanen, Hannu Tuominen, Ulla-Marja Urho, Sanna Vesikansa

Kaupunginhallitus hyväksyi Laura Rissanen vastaehdotuksen äänin 4 - 11.



06.02.2017

Stj/1

PL 1 00099 HELSINGIN KAUPUNKI

## 2. äänestys:

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Laura Rissasen kappaleisiin 28 - 33 kohdistuvan vastaehdotuksen mukaan muutettuna

Jaa-äännet: 8

Paavo Arhinmäki, Otso Kivekäs, Antti Koskela, Silvia Modig, Pilvi Torsti, Hannu Tuominen, Mirka Vainikka, Sanna Vesikansa

Ei-äännet: 7

Arja Karhuvaara, Laura Kolbe, Lasse Männistö, Mika Raatikainen, Marcus Rantala, Laura Rissanen, Ulla-Marja Urho

Kaupunginhallitus hyväksyi esittelijän ehdotuksen äänin 8 - 7.

## 3. äänestys:

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Laura Rissasen kappaleisiin 34 - 38 kohdistuvan vastaehdotuksen mukaan muutettuna

Jaa-äännet: 4

Paavo Arhinmäki, Silvia Modig, Pilvi Torsti, Mirka Vainikka

Ei-äännet: 11

Arja Karhuvaara, Otso Kivekäs, Laura Kolbe, Antti Koskela, Lasse Männistö, Mika Raatikainen, Marcus Rantala, Laura Rissanen, Hannu Tuominen, Ulla-Marja Urho, Sanna Vesikansa

Kaupunginhallitus hyväksyi Laura Rissasen vastaehdotuksen äänin 4 - 11.

Kaupunginhallitus hyväksyi Laura Rissasen kappaleisiin 25 ja 26 sekä 34 - 38 kohdistuvien vastaehdotusten mukaan muutetun ehdotuksen.

Esittelijä

va. apulaiskaupunginjohtaja  
Pia Panhelainen

Lisätiedot

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184  
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

**Liitteet**

1

Sosiaali- ja terveysministeriö, lausuntopyyntö, Alkoholilain kokonaisu-

**Postiosoite**  
PL 1  
00099 HELSINGIN KAUPUNKI  
helsinki.kirjaamo@hel.fi

**Käyntiosoite**  
Pohjoisesplanadi 11-13  
Helsinki 17  
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

**Puhelin**  
+358 9 310 1641  
**Faksi**  
+358 9 655 783

**Y-tunnus**  
0201256-6

**Tilinro**  
FI0680001200062637  
**Alv.nro**  
FI02012566



06.02.2017

Stj/1

PL 1 00099 HELSINGIN KAUPUNKI

2 distus  
HE-luonnos Alkoholilain kokonaisuudistus

## Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

## Otteet

**Ote**  
Sosiaali- ja terveysministeriö

**Otteen liitteet**  
Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Pöytäkirjanote on lähetetty asianosaiselle 20.2.2017.

Kaupunginhallitus

Lauri Menna  
pöytäkirjanpitäjä



---

**MUUTOKSENHAKUOHJEET**

**MUUTOKSENHAKUKIELTO**

Tähän päätökseen ei saa hakea muutosta, koska päätös koskee asian valmistelua tai täytäntöönpanoa.

Sovellettava lainkohta: Kuntalaki 91 §